

Oslo kommune
Oslo Havn KF

Deponering i sjø – Erfaringer fra Ren Oslofjord

Axel Christian Grelland,
miljørådgiver Oslo Havn KF

**Presentasjon på Miljøringens temamøte om
forurenset grunn og sedimenter**

- Ren Oslofjord prosjektet
  - Bakgrunn
  - Målsetning
- Malmøykalven dypvannssdeponi
  - Hvorfor/ hvordan
  - Overvåkningsprogram
  - Tildekkingen
  - Resultat
- Erfaringer

Oslo ~ 1930

Fjordbyen

Historisk utvikling i indre Oslofjord

Periode	Hendelse
1960-tallet	Dr-grads studier ved UiO viser forhøyde konsentrasjoner av tungmetaller i sedimenter i Oslofjorden
1980-tallet	Nasjonal overvåkingsprogram etableres og flere Universitetsstudier gjennomfører
1991	Forurensning av havnesedimenter i Oslo kommer i fokus, og SFT pålegger et mudreforbud i Oslo havn
1995	Tiltaksplan for Bispevika/Bjørvika basert på etablering av et strandkantdeponi. Avvist av Oslo kommune/Riksantikvaren
1998	Tiltaksplan basert på mulig dypvannsdeponi ved Malmøykalven utredes.
2001	Konsekvensutredning for etablering av dypvannsdeponi er ferdig, det holdes informasjonsmøter og høringer.
2003	Tilleggsutredninger er ferdig og godkjennes av SFT, men ingen politisk støtte i Oslo kommune til nødvendig reguleringsarbeid.
2005	Statens veivesen starter bygging av E-18 tunnelen i Bjørvika og Bispevika
2005	Helhetlig tiltaksplan for Oslo havnedistrikt vedtas

Helhetlig tiltaksplan for forurensede sedimenter i Oslo havnedistrikt

Forslag
Oslo, juni 2005

Tiltaksplan plan:

Vedtatt av Oslo kommunestyre november 2005

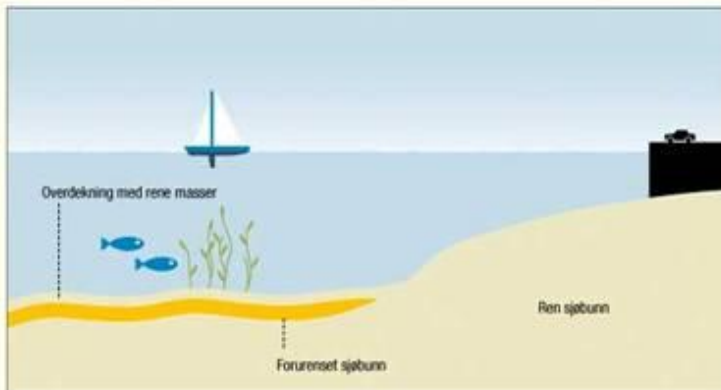
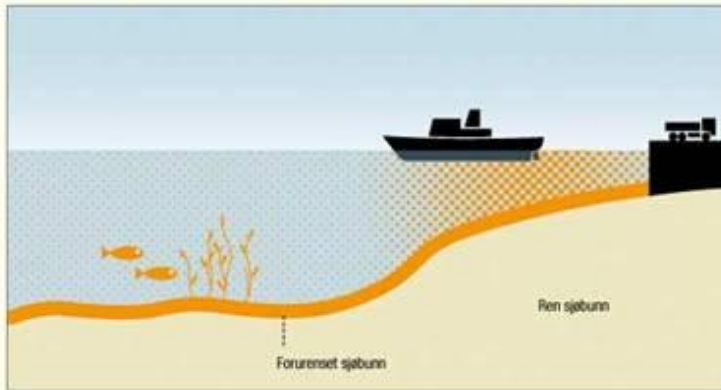
Godkjent av miljøvern departementet desember 2005

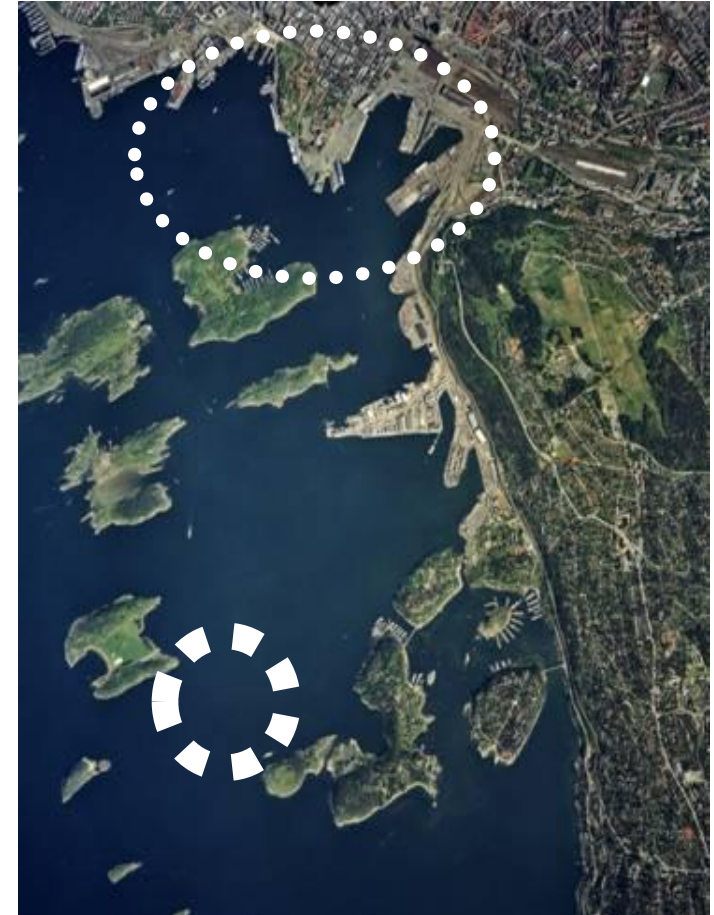
Mudring og tildekking

Kontrollert dypvannsdeponering

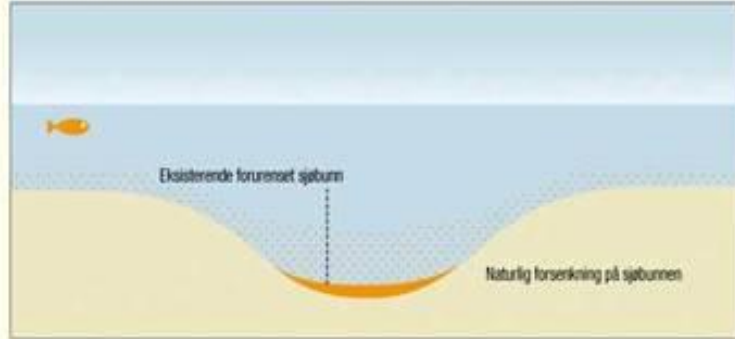
- Lagring under vann
- Redusert eksponert areal
- Tildekking etter deponering
- Redusert kontakt med bunnlevende organismer
- Bassenget er omgitt av terskler på alle kanter
- Mulighetene for transport og oppvirvling av sedimenter ut av bassenget er små
- Geografisk avstand til havna er kort
- Kostnader

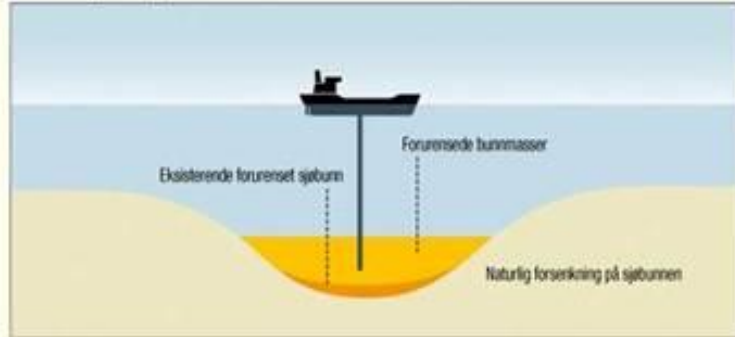

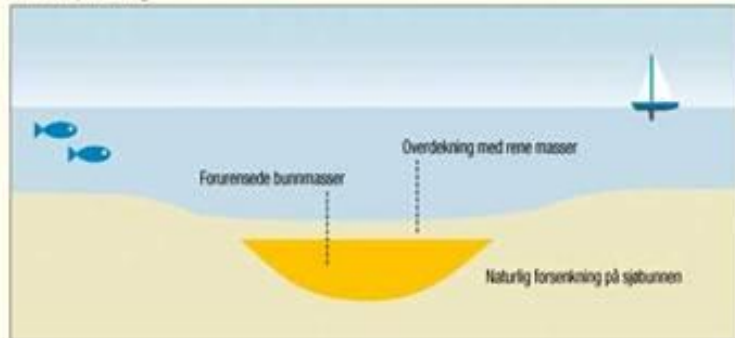
Før deponering

Under deponering

Etter deponering

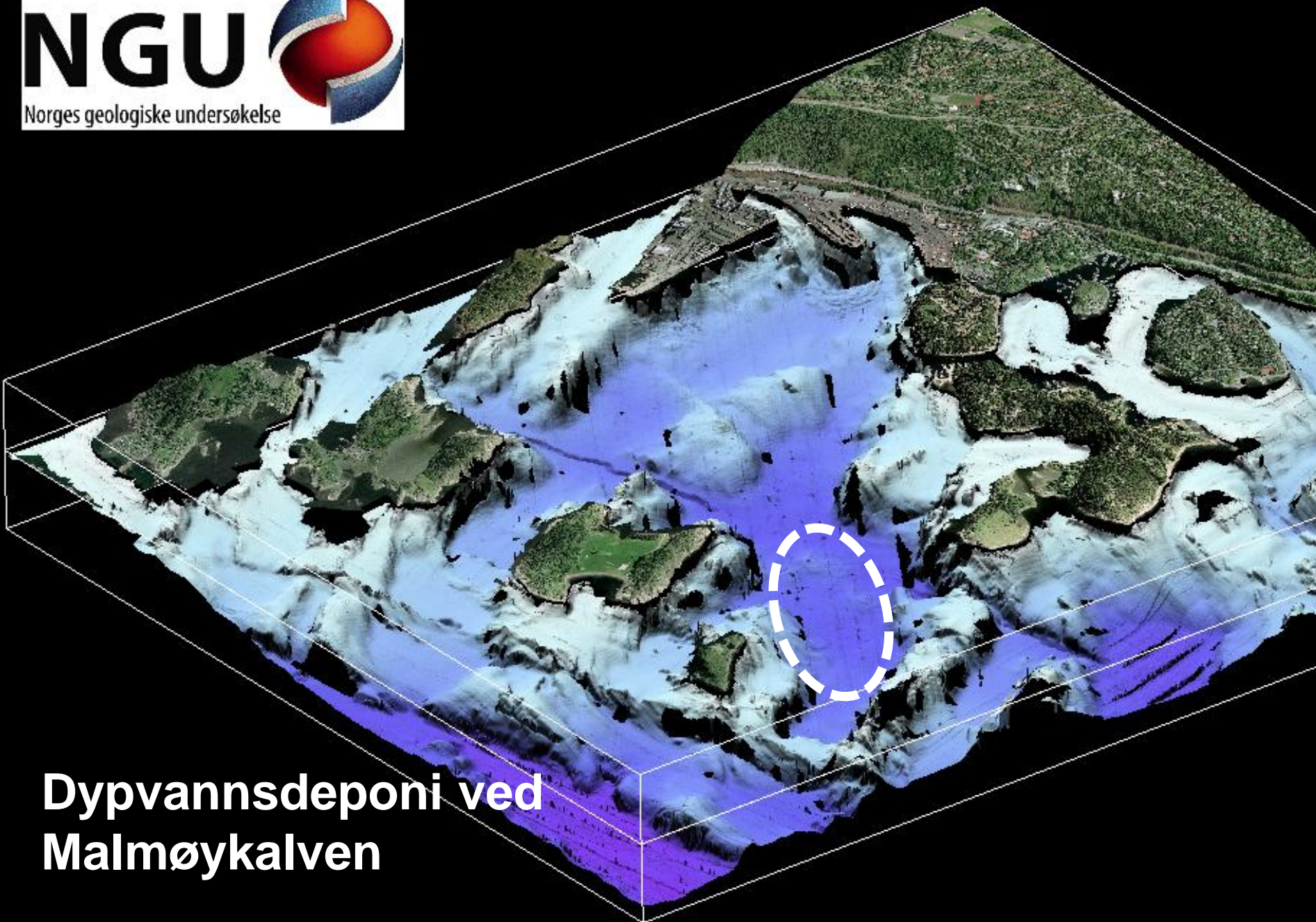
Kontrollert dypvanns deponering (CAD)

**Dypvannsdeponi ved
Malmøykalven**

Overvåkingsprogram

Grenseverdi
turbiditet > 6 NTU

Målsetting med overvåkingen

- **Oppfylle krav i SFTs tillatelse:**
- Sikre at det ikke foregår ukontrollert spredning av mudremasser
- Raskt kunne iverksette avbøtende tiltak
- Dokumentere vannkvaliteten i gjennomføringsperioden
- **Skaffe datagrunnlag for føring av miljøregnskap i forhold til budsjett for miljøgifter**

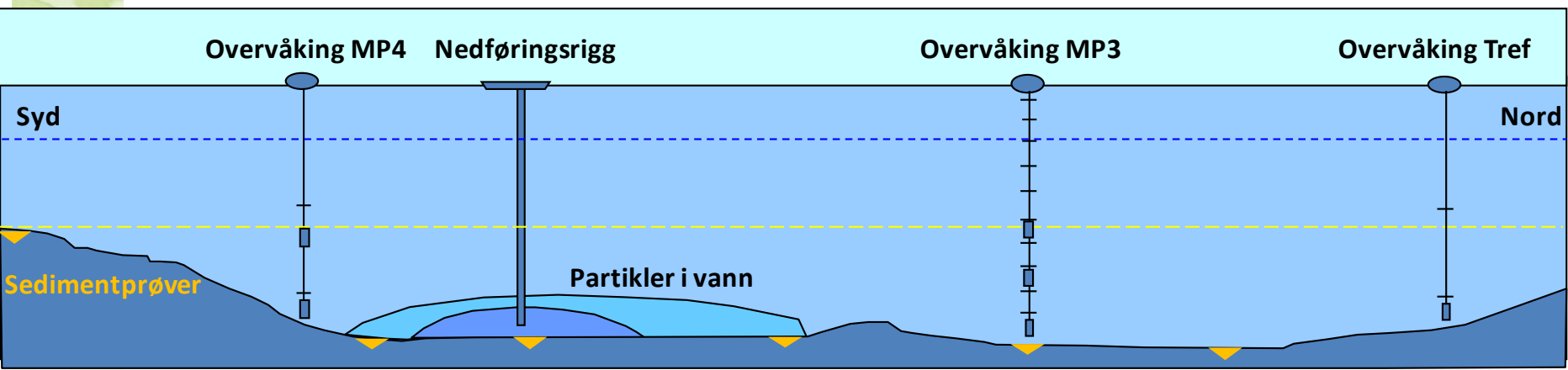
Miljøovervåkingen i detalj:

- Kontinuerlig måling av partikkelmengde i vann (turbiditet), NGI
- Strømmåling (NGI)
- Sedimentfeller fra NGI og NIVA
- Vannprøvetaking, utføres av NGI
- Passive prøvetakere fra NGI og NIVA
- Akkrediterte kjemiske analyser, Eurofins og ALS Analytica
- Blåskjellundersøkelser fra NIVA
- SPI-kamera fra NIVA
- Sedimentprøver fra NGI, NIVA og Universitet i Oslo
- ROV (miniubåt), Sperre AS

Plassering av overvåkingsstasjoner

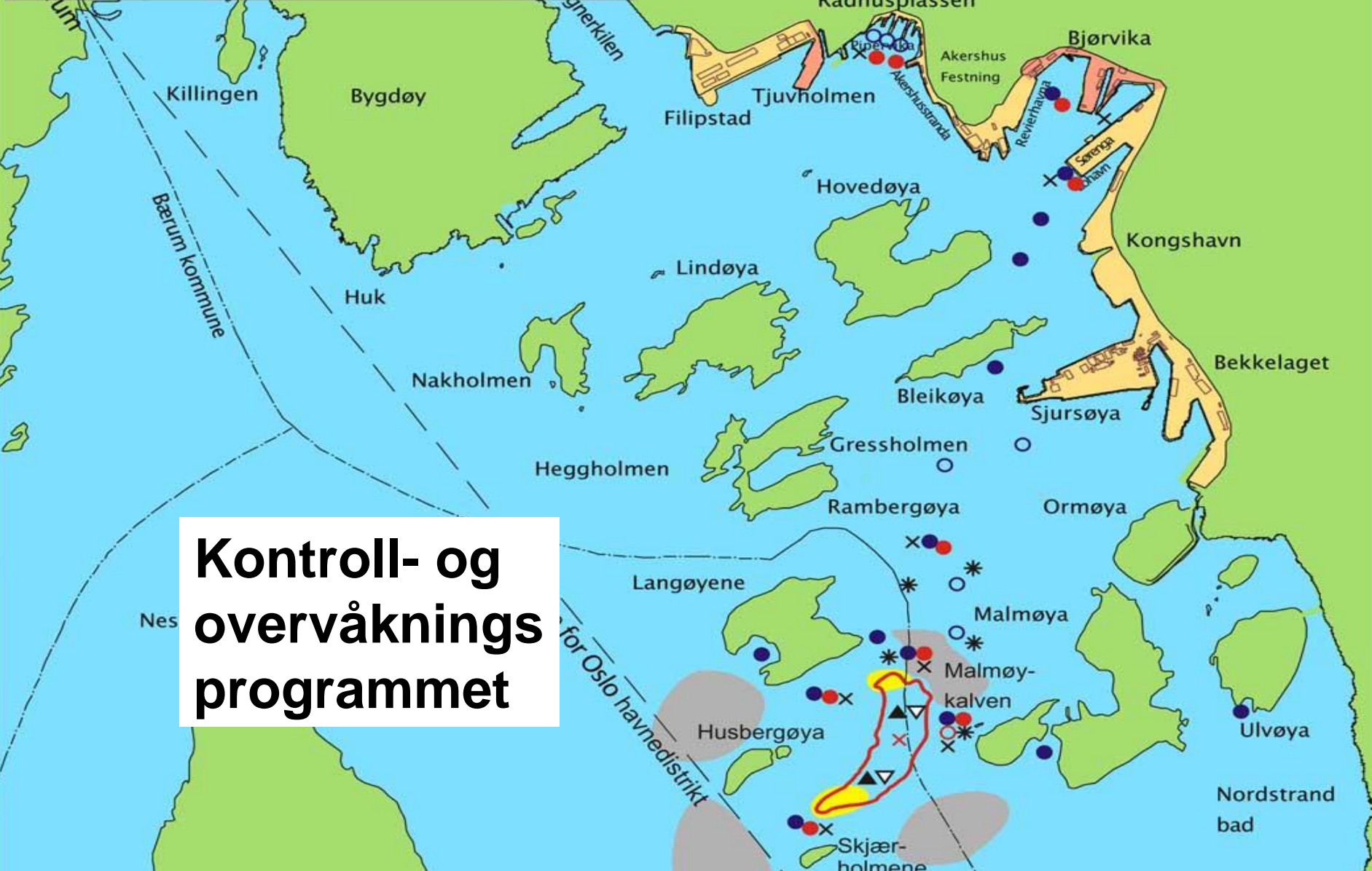
Overvåkning av turbiditet ved deponiet

- Forurensingen sitter på partikulært materiale
  - Ved å følge partiklene kan man følge forurensningen
  - Turbiditet kan måles i sanntid, og det kan etableres effektive varslingsystemer for rask respons med avbøtende tiltak
- Kjemisk analyse gjøres for å dokumentere spredning. Data brukes bl.a ved utarbeidelse av miljøregnskap

Oslo havn

- Vannprøver, regelmessige
- Vannprøver, sporadiske
- Automatisk turbiditetsmåling
- Automatisk strømmåling
- × Kontinuerlig turbiditetsprofil
- * Sedimentfeller
- ▲ Ekkolodd
- ▽ ROV
- × Passive prøvetakere
- Grabbprøver av sediment
- Måling av transport av stoffer fra sediment til vann

**Kontroll- og
overvåknings
programmet**

Oslo kommune
Oslo Havn KF

Turbiditet

4 stasjoner
rundt deponiet
+ 1 referanse-
stasjon

1 stasjon ved
nedføring

Måling av
turbiditet
under mudring

Strøm

1 stasjon for
strøm-
hastighet og
-retning

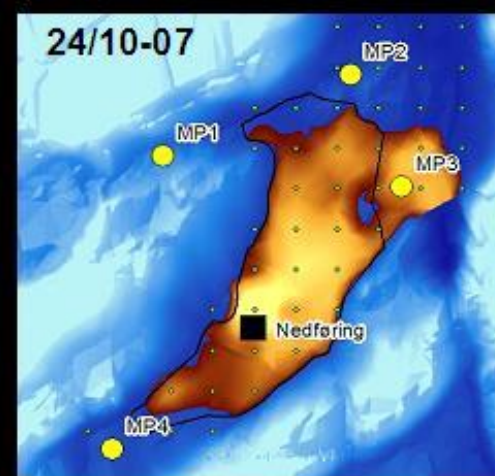
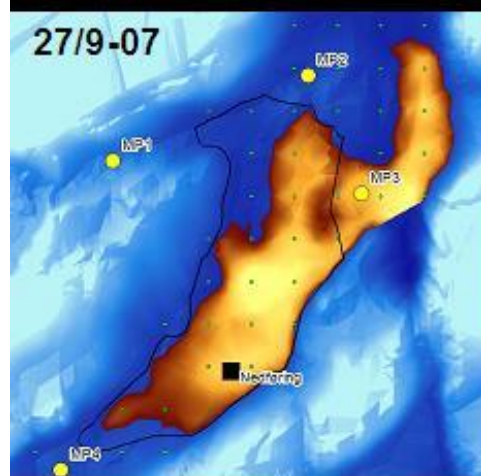
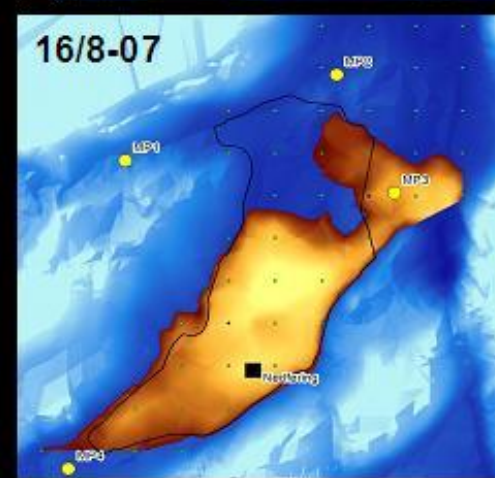
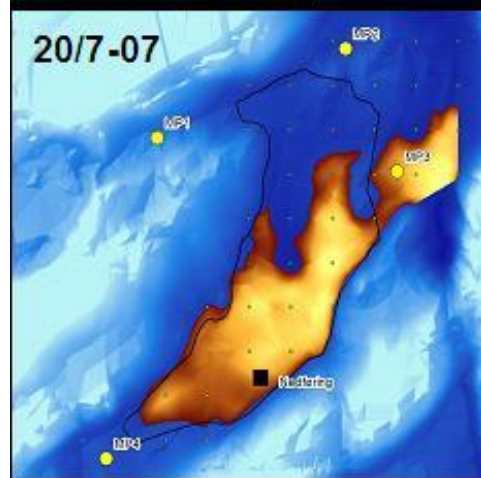
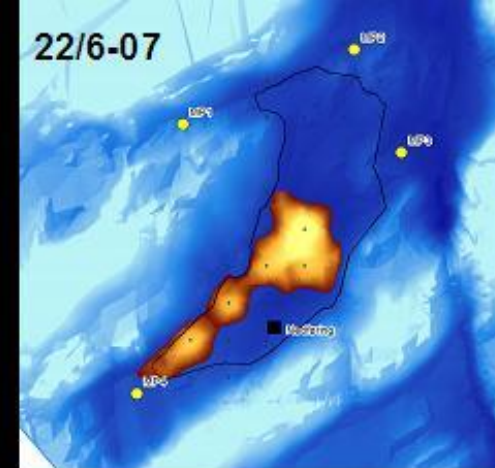
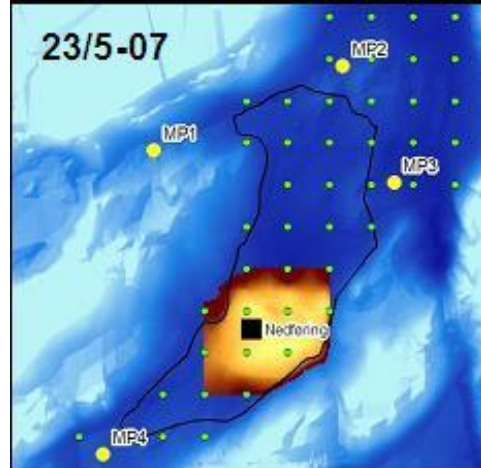

Oslo kommune
Oslo Havn KF

Mengde partikler i vann

- Måles hver 10. minutt i 8 punkter samt ved nedføringsenhet
- Vertikal profiler måles månedlig (ca 50 punkt, 4000 observasjoner)
- Data fremstilles i 3D modell

Overvåkingsbøye MP2

MP3

Nedføringsrigg

MP4

MP3 - 40m

MP3 - 50m

MP4 -

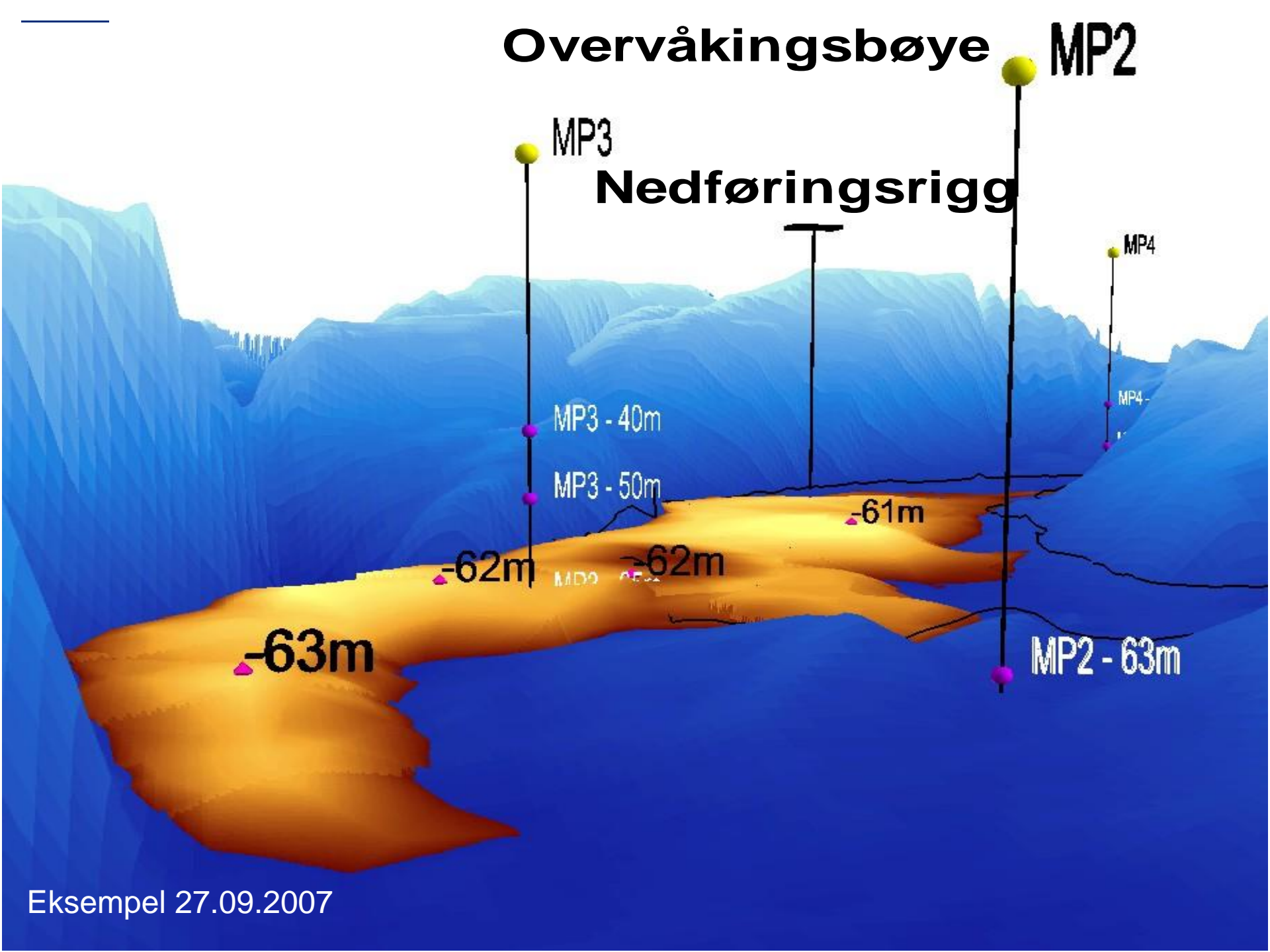
-61m

-62m

-62m

-63m

MP2 - 63m

Oslo kommune
Oslo Havn KF

Sedimentfeller

5 stasjoner

1 runde før nedføring

11 runder under nedføringen

(2 mnd/runde)

- Vannprøver, regelmessige
- Vannprøver, sporadiske
- Automatisk turbiditetsmåling
- Automatisk strømmåling
- × Kontinuerlig turbiditetsprofil
- * Sedimentfeller
- ▲ Ekkolodd
- ▽ ROV
- × Passive prøvetakere
- Grabbprøver av sediment
- Måling av transport av stoffer fra sediment til vann

Oslo havn

HAV, tekn. avd., feb. 2005/BL

Oslo kommune
Oslo Havn KF

Passive prøve- takere

6 uker
likevektstid,
før og under
tiltaket

5 stasjoner,
6 dybder,
triplikater

Måler løst
PAH og PCB

- Vannprøver, regelmessige
- Vannprøver, sporadiske
- Automatisk turbiditetsmåling
- Automatisk strømmåling
- × Kontinuerlig turbiditetsprofil
- * Sedimentfeller
- ▲ Ekkolodd
- ▽ ROV
- × Passive prøvetakere
- Grabbprøver av sediment
- Måling av transport av stoffer fra sediment til vann

Oslo havn

Oslo kommune
Oslo Havn KF

Vannprøver

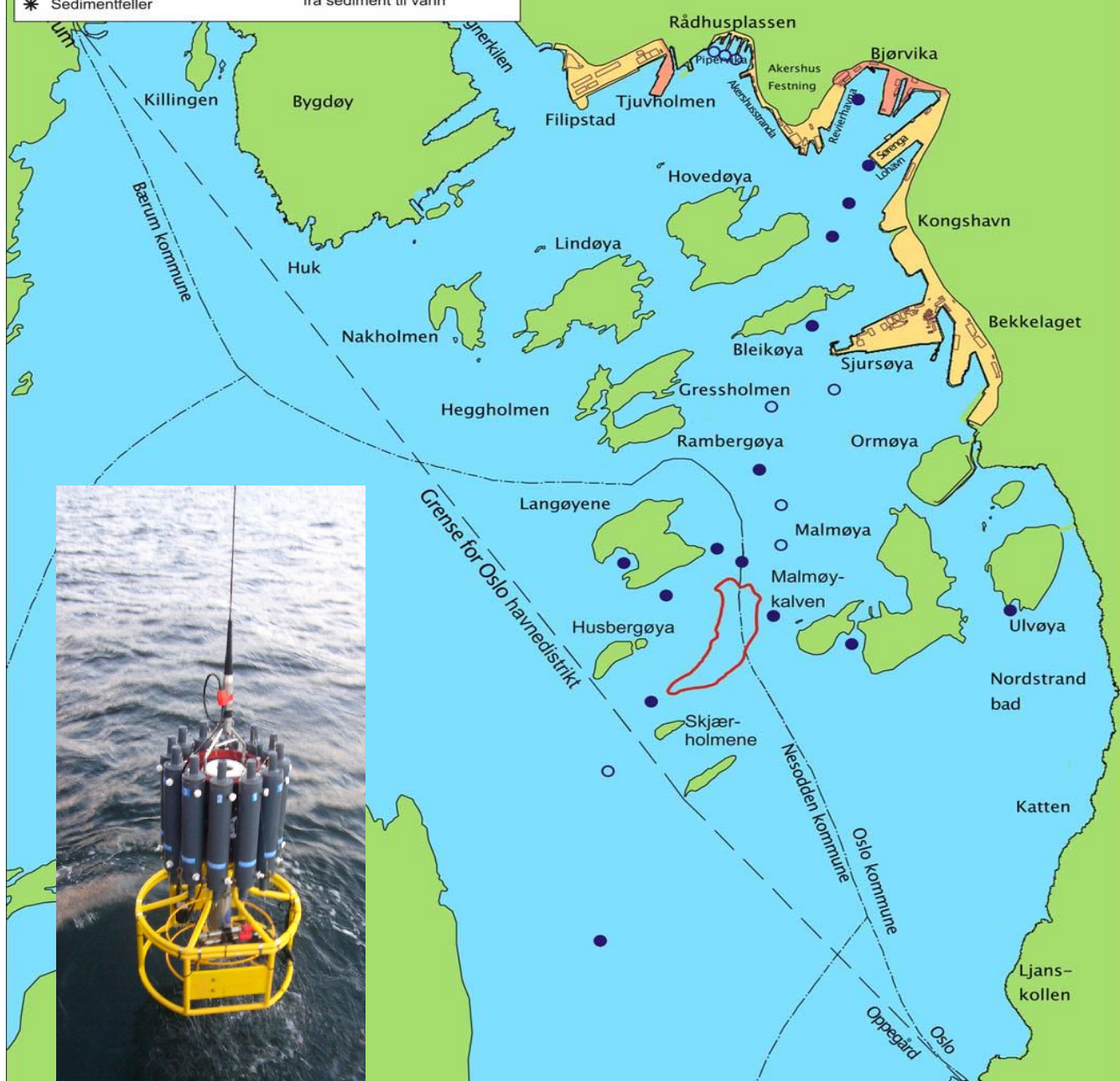
Mudrings-
område

Deponi-
område

Badeplasser

- Vannprøver, regelmessige
- Vannprøver, sporadiske
- Automatisk turbiditetsmåling
- Automatisk strømmåling
- × Kontinuerlig turbiditetsprofil
- * Sedimentfeller
- ▲ Ekkolodd
- ▽ ROV
- × Passive prøvetakere
- Grabbprøver av sediment
- Måling av transport av stoffer fra sediment til vann

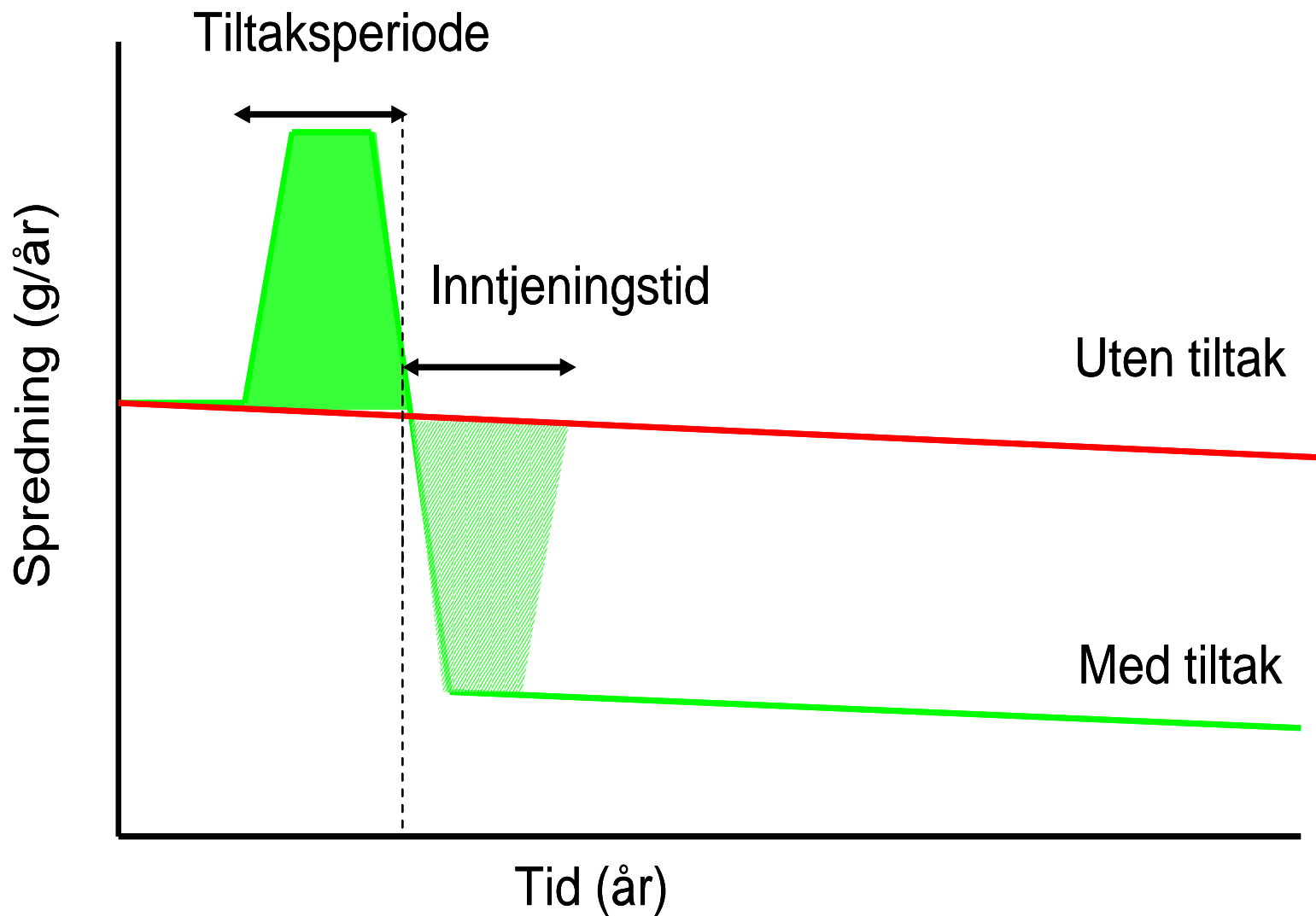
Oslo havn

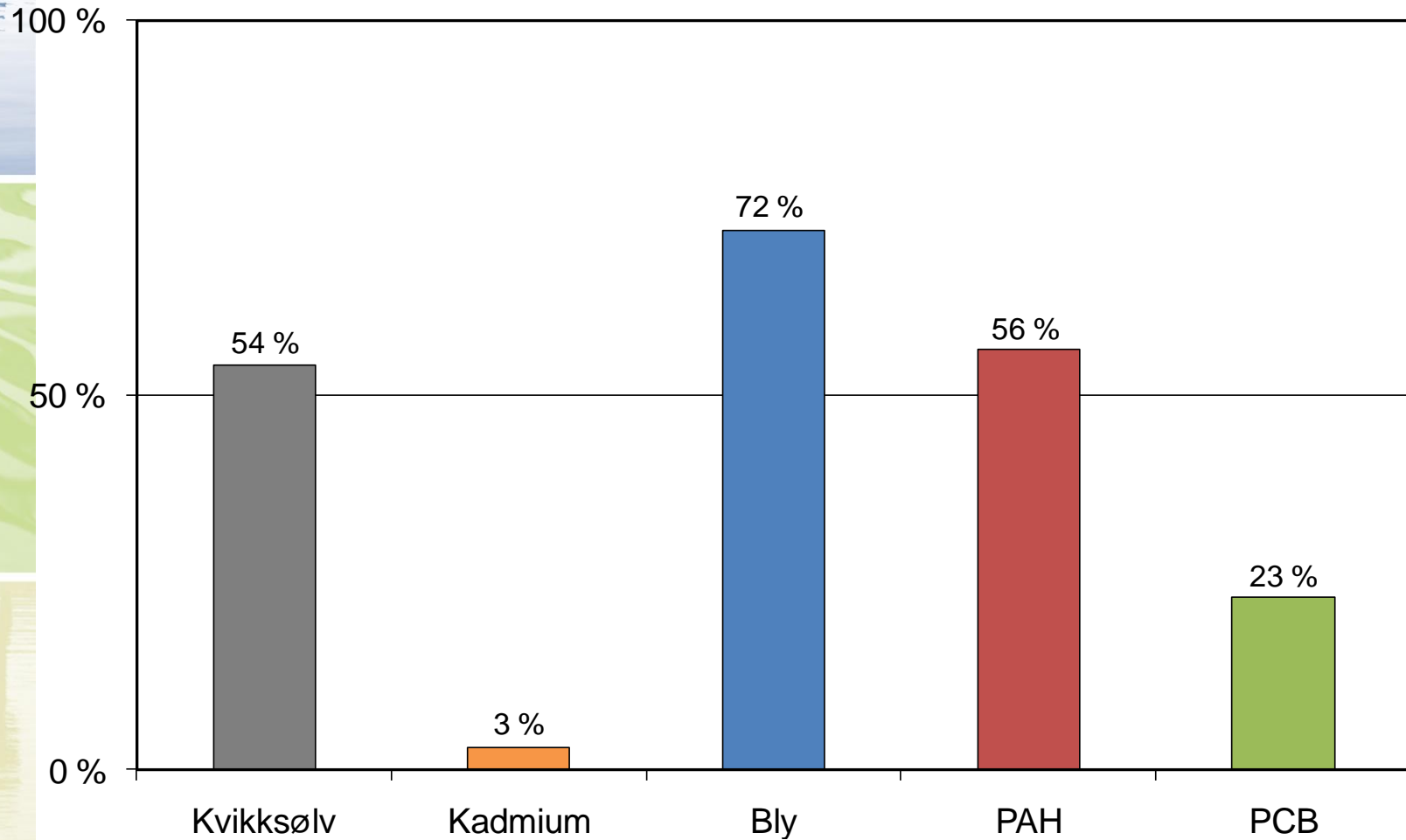
Miljøbudsjett

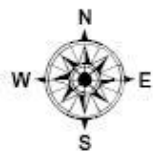
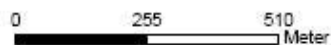
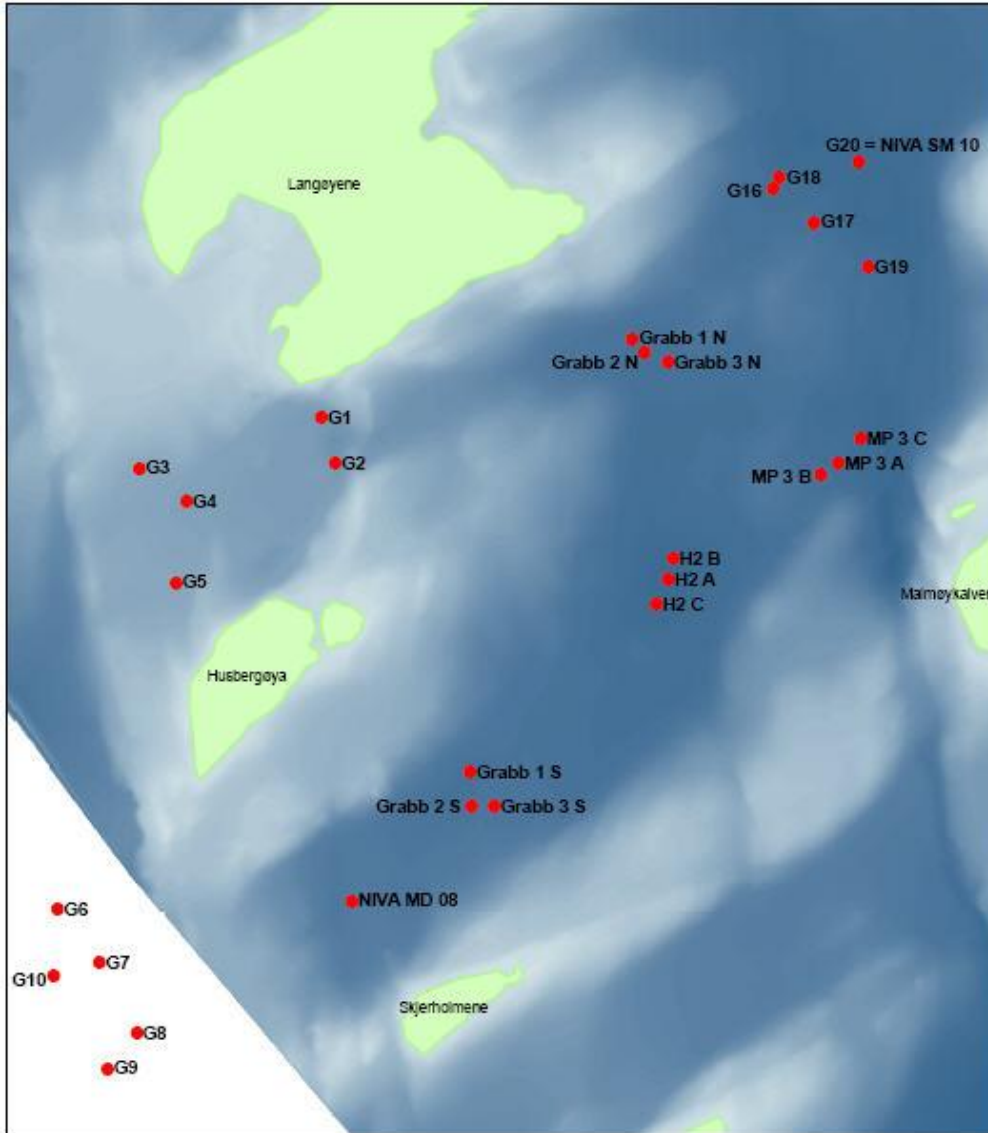
Oslo kommune
Oslo Havn KF

Miljøregnskap for hele anleggsperioden

Kontrollprøver sediment (jfr Kontrollplan)

Oslo Havn KF		
Sedimentundersøkelse	Rapportnr: 20051785-65	Vedlegg nr: A
Gjennomført 10. Juni 2009	Utøvet KST	Dato 2009-09-25
Målestokk 1 : 10 000	Kontrollert GBr	
Delene: WGS84, Kartprojeksjon: UTM, Sone: 32N	Godkjent AP	

KONKLUSJON MILJØKVALITET

Nedføring av mudrede masser i dypvannsdeponiet ved Malmøykalven har medført en begrenset spredning av forurensning i bunnvannet inn i Bekkelagsbassenget. Sedimentkvaliteten rundt deponiet har imidlertid ikke blitt endret, og vannkvaliteten i de øvre vannmassene har ikke blitt påvirket. I deponiet har sedimentkvaliteten vist en markert forbedring som følge av tildekkingen.

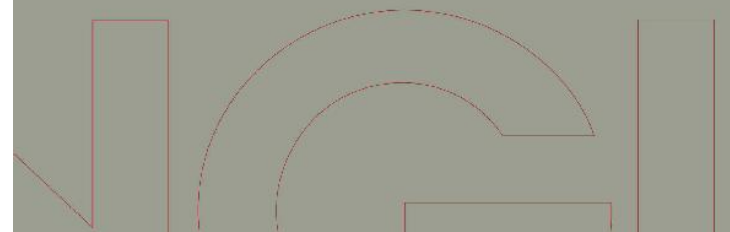
Måleprogrammet har dokumentert at nedføringen av mudrede masser ikke har medført spredning som går utover det som er forutsatt i SFTs tillatelse, og miljøbudsjettet for deponiet har blitt overholdt.

Overvåking av forurensning ved mudring og deponering

Dypvannsdeponi ved
Malmøykalven
Sluttrapport del 1: Miljøkvalitet

20051785-65
25. september 2009
Revisjon 1, 5. februar 2010

Rapport / Report

Oslo Havn KF - Overvåkning av
forurensning ved mudring og
deponering

Dypvannsdeponi ved
Malmøykalven
Sluttrapport del 2 -
Dokumentasjon av tildekking

20051785-00-559-R
12. desember 2011

KONKLUSJON TIL- DEKKING

Sammenstillingen av data viser måleresultater som varierer fra 0,4 til 0,9 m sand. Målingene representerer samtlige av de 38 ruter, som dekker hele området regulert til dypvannsdeponi. Rambøll konkluderer i sen rapport datert 20. oktober 2011: "Hele dypvannsdeponiet på Malmøykalven tilfredstiller nå kravet om 0,4 m mektighet på overdekningslaget."

DELRAPPORTER TILDEKKING

Etter vurdering av bilder av målestavene og mektighetsberegninger, viser samtlige målestaver at ønsket mektighet av tildekkingslaget er oppnådd.

Hele dypvannsdeponiet på Malmøykalven tilfredsstiller nå kravet om 0,4 m mektighet på overdekningslaget.

SECORA AS
SLUTTRAPPORT FOR TILDEKKING
AV DYPVANNSDEPONI PÅ
MALMØYKALVEN

RAMBOLL

Ut i fra massehåndtering og Secoras dokumentasjon av overdekningslaget kan det konkluderes med følgende:

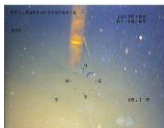
- I henhold til Tabell 2 - Tabell 6 så viser massebalansen at tykkelsen på laget teoretisk skal være tilstrekkelig. Selv om overdekningsmassene dekker et større areal enn det regulerte deponiområdet.
- Dersom det tas hensyn til naturlig komprimering og transport av sand utover det regulerte deponiområdet, blir differansen mellom teoretisk beregnet mektighet på overdekningslaget liten.

OVERDEKNING AV DYPVANNS-DEPONIET VED MALMØYKALVEN
SLUTTRAPPORT OG VURDERING AV ETTERKONTROLL

Oppdragsgiver
Secora AS
Oppdragsnr.
Malmøykalven

2010-05-27

OVERDEKNING AV DYPVANNS-
DEPONIET VED MALMØYKALVEN
SLUTTRAPPORT OG VURDERING AV
ETTERKONTROLL

Rapport / Report

Oslo Havn KF - Overvåking av
forurensning ved mudring og
deponering

Dypvannsdeponi ved
Malmøykalven - etterkontroll

20051785-00-562-R
31. januar 2012

ETTERKONTROLL

- Sedimentfelle
- Bioturbatorer
- Diffusjonsskamre
- Passive prøvetakere
- Analyse av konsentrasjonen av PAH og PCB i bunnvannet
- Vannkvaliteten for hele vannsøylen
- Konsolidering av deponiet

Fremtidig langtidsovervåking er foreslått å bli utført av Fagrådet for indre Oslofjord.

En samlet vurdering av resultatene fra de ulike verifikasjonsmetodene benyttet i etterkontrollen, viser at tildekkingslaget fungerer som foutsatt.

Erfaringer

- Langsiktighet er viktig – bruk tid på FOU
- Mer fleksible rammer - ikke klasse 2 (naturlig avrenning gir klasse 3)
- Stakeholder approach
  - Forsøke å få med alle berørte parter, og få til en enighet om utgangspunktet
- Gode hensikter er ikke nok, gjennomføringsevne
- Kommunikasjon er meget viktig
- Mudring og deponering er anleggsarbeider

An aerial photograph of a city and its surrounding fjord. The city is densely packed with buildings, and the fjord is a deep blue color. In the foreground, there are several green islands and peninsulas. The sky is clear and blue. The text "RENERE FJORD ENN PÅ 100 ÅR" is overlaid in white, bold, sans-serif font at the bottom of the image.

RENERE FJORD ENN PÅ 100 ÅR

